ОТЧЕТ

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЕЛИЦА ПРЕЗ 2019ГОДИНА

приета с Решение № 66/ 09.07.2015г., взето с Протокол № 7/ 09.07.2015 год. на Общински съвет - Белица.

На основание чл.79, ал.5 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/, Кметът на общината ежегодно внася в Общинския съвет отчет за изпълнение на „Програма за опазване на околната среда на територията на община Белица“ за периода 2015-2020г.

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Белица 2015 – 2020 г. е изготвена на основание чл. 79, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) в съответствие с ръководството „Създаване на общински програми за опазване на околната среда”. Тя е основен стратегически документ, който се състои от няколко раздела: анализ на компонентите и факторите на околната среда; анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите /SWOT/; визия за околната среда на общината; цели (генерални и специфични стратегически цели и приоритети); план за действие; организация за изпълнение на програмата.

Настоящата Програма е приета с Решение № 66 и Протокол № 7 от 09.07.2015г. след провеждане на задължителните процедури на обществено обсъждане и съгласуване по реда на ЗООС.

Във основа на изготвения SWOT анализ е формулирана визията на ПООС, а именно: Община Белица – просперираща и атрактивна, със съхранено природно и културно-историческо наследство, с модерно управление на отпадъците и пречистване на водите, с условия за пълноценен труд и активен отдих.

Генералната стратегическа цел на приетата Програма е да се подобри инфраструктурата за защита на околната среда в общината, като гаранция за живот без рискове за човешкото здраве и опазване на богатото природно богатство на община Белица.

Отчетът съдържа информация по видове дейности и задачи за 2018 година, съобразно формулираните цели в ПООС.

1. Опазване на въздуха.

Специфично за района на общината е съчетанието между два основни фактора, касаещи качеството на атмосферния въздух: липса на големи стационарни източници на замърсяване и висока скорост на вятъра, която заедно със специфичните географски условия в района, спомага за разсейването на вредностите и намаляване концентрациите в приземния въздушен слой.

При анализа на този компонент не са идентифицирани сериозни проблеми, на територията на община Белица няма големи промишлени замърсители. Съществуващите предприятия, като цяло не отделят вредни вещества в атмосферата.

Основен проблем в община Белица е фактът, че повечето общински обекта на територията на общината се отоплява на твърдо гориво – дърва или въглища. Сравнително голям е дела от тях, които са на локално отопление и още по-неблагоприятно е това, че като енергоносител се използват предимно дърва , което на практика не е най-ефективния енергоносител, а и очакванията са тази тенденция да се запази. Наблюдава се още един факт - няколко обекта се отоплява с електрическа енергия. Това, макар и за момента да изглежда икономически изгодно благодарение на силното свиване и часово ограничаване за ползване, то е за сметка на създавания микроклимат от една страна и нерационално използване на първични енергоносители от друга, което от позицията на националната икономика и въздействието върху околната среда е крайно неефективно използването на електрическата енергия за отопление.

От направената в ПООС оценка става ясно, че за района не са характерни значими емисии на вредни вещества в атмосферата нито от източници разположени на нейната територия, нито от такива, разположени в близост. Но доколкото въздухът е определящ компонент на околната среда, който много пряко кореспондира и с другите сектори и фактори на действие, е необходимо реализирането на комплексни мерки за подобряване качеството на въздуха чрез

действия, насочени към отстраняване на причините за недобрите параметри – например използването на нискокачествени твърди горива за отопление, недобро почистване и миене на улиците и др.

Политиката по енергийна ефективност в община Белица е насочена към постигане на определени цели и приоритети, заложени в развитието на общината като цяло. Изготвената и одобрена Програма за енергийна ефективност с поглед към 2027г. е подчинена на националната дългосрочна програма за енергийна ефективност, която конкретизира тезите на Управленската програма на Правителството и Енергийната стратегия на България, като формулира инициативите и мерките за повишаване на ЕЕ.

В община Белица е създадена подходяща информационна и подкрепяща среда за стимулиране на инвестиции в зелената икономика, като публичният сектор дава пример в това отношение , като предлага провеждане на реконструкции на обществените сгради, както и въвеждане на критерии за енергийна ефективност във връзка с публичните разходи.

С цел намаляване количеството на запрашеност се извърши асфалтиране на улици и общински пътища по различни европейски и национални програми, а също така се реализираха проекти свързани с алтернативни източници на енергия за отопление на частни и обществени сгради, а именно :

По Програма за развитие на селските райони 2007-2013г. и 2014-2020г. са реализирани следните проекти:

- „Реконструкция на общински път BLG 3023 (/ III - 8406 /Белица - м. Адрианов чарк), от км.0+000 до км.10+163.37 на територията на Община Белица“

- „Благоустрояване на улици и изграждане на подпорни стени в с. Краище, община Белица“ ;
- „Рехабилитация на улици в с. Горно Краище и с. Дагоново, община Белица“ ;
- „Благоустрояване на улици и изграждане на подпорни стени в с. Краище, община Белица”;

През 2019 год. е изпълнен текущ ремонт на улици и реконструкции на тротоари и площада на центъра в гр. Белица.

По Оперативна програма „Регионално развитие“ е изпълнен проект:

- „Внедряване на енергоефективни мерки в образователната инфраструктура в община Белица-ОУ „Паисий Хилендарски“ с. Краище“. Внедрените енергоспестяващи мерки в училището-топлинно изолиране на стени, топлинно изолиране на покрив, подмяна на котелна централа и др. допринесе за подобряването на околната среда и намаляване на емисиите от парникови газове в околната среда.

Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ е финансирал проект „Изпълняване на енергоефективни мерки на сградата на общинска администрация-Белица“. Внедрени са енергоспестяващи мерки в сградата на общинска администрация, като топлинно изолиране на покрив, подмяна на котелна централа, топлинно изолиране на външни стени и др.

По Програма „ИНТЕРЕГГ-ИПП“ за трансгранично сътрудничество България –Македония 2014-2020г. е изпълнен и проект за ремонт на читалище „Георги Тодоров-1885“-гр.Белица.

На първи етап по проекта са внедрени енергоефективни мерки –изграждане на нова отоплителна инсталация, топлоизолация на външни стени, топлоизолация на покрив, подмяна на дограмата с ПВЦ и др.

2. Рационално управление и опазване от изтощаване и замърсяване на водите и водните обекти.

Програмата за опазване на околната среда разглежда и анализира всички видове води на територията на общината - подземни, повърхностни, както и инфраструктурата за питейни, отпадъчни и поливни води и вредното въздействие на водите.

С цел подобряване опазването на повърхностните води, чрез финансиране по Програма за развитие на селските райони в община Белица се реализираха следните проекти:

- „Реконструкция и доизграждане на част от канализационната и водопроводната мрежа и възстановяване на уличната настилка в с. Г. Краище ,община Белица. Изграждане на довеждащ колектор за отпадъчни води от с. Дагоново до с. Краище -L=3 300м“;
- „Изграждане на довеждащ колектор за отпадъчни води от с. Г. Краище до ПСОВ „Белица”-община Белица - L= 700 м.”;
- „Реконструкция и доизграждане на част от водопроводната и канализационната мрежа и възстановяване на уличната настилка в с. Дагоново, община Белица”;
- „Изграждане на канализационни съоръжения за пречистване на отпадъчни води за с. Дагоново и с. Горно Краище-ПСОВ и довеждащ колектор до ПСОВ, община Белица“.

По Публична инвестиционна програма „Растеж и устойчиво развитие на регионите 2014г. и ПМС №192/29.07.2016г е реализиран проект „Подмяна на водопроводната мрежа в с. Бабяк и изграждане на пречиствателна станция за питейни води“. Към настоящия момент Пречиствателната станция за питейни води не е въведена в експлоатация.

През 2019 год. канализацията финансирана с ПМС №153/28.07.2017 год. е изпълнена. Общината е сключила Договор с ПУДОС за изграждане на канализационни клонове: клон 36,42,43,44,45,46,54,55 на обща стойност 835 220.48 лв. с ДДС. Извършено е частично изпълнение на стойност 218 936.26лв. с ДДС.

С реализирането на проектите се извърши реконструкция и доизграждане на водопроводната и канализационната мрежа на по-големите населени места - с. Краище, с. Дагоново, с. Г. Краище и с. Бабяк., бяха създадени условия повърхностните дъждовни води да се отвеждат директно в р. Места и р. Бабяшка, което води до подобряване условията на околната среда в община Белица.

През този период са извършени ремонти на напоителни канали в община Белица, ремонт на полски и горски пътища .

За рационалното управление и опазване от изтощаване и замърсяване на водите и водните обекти в ПООС са заложени и следните цели: намаляване на загубите на питейна вода чрез реконструкция и модернизация на водопроводната мрежа; опазване на подземните води от замърсяване чрез изграждане на канализация и ПСОВ в по-големите населени места от общината; предотвратяване замърсяването на повърхностните и подземните води с опасни вещества и намаляване съдържанието на биогенни елементи (нитрити, фосфати и др.) в тях; възстановяване на поливното земеделие;

С цел използване пълноценно водните ресурси на реките , течащи през територията на община Белица и насърчаване използването на възобновяеми енергийни източници по Програмата за трансгранично сътрудничество България-Македония се реализира проект „Валоризация на възобновяемите енергийни източници в трансграничния район“ с водеща организация Община Зърновци и партньор Община Белица. В резултат от реализиране на проекта, на база на наличната техническа информация и огледи е избрана зона за изграждане на ВЕИ-ВЕЦ на р. Бабяшка в участъка над с. Горно Краище. Чрез изпълнението на проекта е извършено насърчаване на устойчивото икономическо развитие и екологичното съзнание, валоризация и ефективно използване на възобновяеми енергийни източници в региона.

Предвид силно планинския релеф на общината, много голяма част от населените места се водоснабдяват гравитачно и това е една отлична възможност за изграждането на МВЕЦ при облекчителните шахти на тези водопроводи. Този ресурс не се оползотворява пълноценно.

Общината не разполага с голям обем собствени средства, които да се използват за изграждането на нови мощности, базирани на ВЕИ. Поради тази причина е необходимо собствените средства да се изразходват като съфинансиране на проекти по грантова схема или със заемни средства, изискващи собствено участие. Община Белица търси и друг вариант, а именно участие в публично-частно партньорство с общински терени.

3. Опазване на почвите.

Почвената покривка на общината е разнообразна и е в пряка зависимост от влиянието на почвообразуващите условия.

Различават се следните почвени типове:

- делувиални почви, глинесто-песъчливи в подножието на склоновете по долините на реките Места и Беличка;
- алувиално-делувиални, каменисти;
- алувиално –ливадни почви – с ниско хумусно съдържание;
- хумусно-карбонатни – разположени в хълмистата част на общината;
- кафяви горски и планинско- горски тъмноцветни почви, заемащи среднопланинските пояси на Рила и Родопите ;
- планинско- ливадни и недоразвити скелетни почви, покриващи най-високите части на Рила.

През стопанската 2019/2020 година са отдадени под наем на земеделски производители и фермери от общината – общо – 6 680 дка земи общинска собственост, начин на трайно ползване- пасища, мери, ливади и ниви за осъществяване на проекти- отглеждане на лавандула, зеленчукови култури и др. Издадени са положителни становища на млади фермери, подали проектни предложения по ПРСР. Според залегнали клаузи в договорите наемателите се задължават да поддържат предоставените им имоти в добро земеделско и екологично състояние. С цел опазване на почвите наемателите се задължават да спазват забраната за палени на сухи треви и растителност в площите с пасища и мери.

На този етап ерозионните процеси нямат масов характер, но при масова незаконна сеч би могло да доведе до тяхното влошаване. За по-силно ерозираните райони /над гр. Белица / са разработени проекти за борба с почвената ерозия. По-голяма част от земеделските земи, намиращи се в планинската територия, са с наклон над 6 градуса, не се обработват и естествено се затревяват, с което от части по естествен начин се ограничават ерозионните процеси.

Киселинността на почвите се дължи на превишаване нормите за азотно торене.

Частните земеделски стопани, обработващи земята използват най-вече естествен /оборски тор,/вследствие на което, считаме, че нямаме вкислени почви. Поради ниския процент – 23% поливни площи и пълното им използване за селскостопански нужди, извършването на агротехническите мероприятия непозволяват тяхното заблатяване, респективно вкисляване.

За укрепване на бреговете на р. Места срещу негативните ерозионни процеси Община Белица изпълни проект „Изграждане на инфраструктура за предотвратяване на наводнения в село Дагоново и село Краище, община Белица“ по Оперативна програма “Регионално развитие“. Почистени бяха участъци от коритото на р. Места в двете села и изградени стоманобетонни стени по левия и десен бряг на реката. В резултат на изпълнените дейности е осигурена по-добра пропускливост на речното корито и подобрени условията на околната среда, като са защитени речните брегове и 36 дка заливни земеделски площи в с. Краище и с. Дагоново.

До настоящия етап няма данни за замърсени земеделски земи от промишлени дейности.

За територията на община Белица няма регистрирани случаи на замърсявания на площи в резултат на употребата на разрешени пестициди. Няма данни за превишаване на нормите за устойчиви органични замърсители и нефтопродукти. Извършва се системен контрол от страна на РИОСВ по изпълнение на задълженията на кмета на общината, произтичащи от Закона за управление на отпадъците, относно нерегламентирано изхвърляне на отпадъци на

неразрешени места, образуването на незаконни сметища/замърсявания, тяхното почистване, както и предприемане на превантивни мерки за недопускане или ограничаване на възникването им.
РИОСВ-Благоевград прилага превантивен и последващ контрол при изпълнението на мерки заложени в решенията по ОВОС и Екологична оценка на инвестиционни предложения и планове.

4. Опазване и възстановяване на горите, защитените територии, защитените зони и биоразнообразието.

Горският фонд на територията на община Белица е 231 046 дка, или 71,8% от територията на общината, като в по-голямата си част са държавна собственост. Преобладаващата част от горите са държавна собственост, на частни лица са възстановени 1427 дка. Физикогеографските условия на територията обуславят наличието на разнообразна естествена горска растителност.
Законният дърводобив, възобновяването и залесяването, реконструкцията на слабопродуктивни гори се извършват съгласно лесоустройствения план на Държавно лесничейство "Белица.
На територията на община Белица преобладават насажденията от средно и високо бонитетен стопански класове, т.е насажденията са с възраст над 60години и средно възрастни от 20 до 40 години.
Съществува добра съвместна дейност между Общинското ръководство и Държавното горско стопанство, като община Белица ползва и горите общинска собственост. Формирани са охранителни участъци, които осъществяват мероприятия за защита на горите. Ежегодно се определят границите на районите, които ползва местното население за дърва за огрев, строителна дървесина и др.; определят се районите за паша на селскостопанските животни, както и границите за ловуване. При наличие на засушаване и високи температури се предприемат конкретни мерки за засилване контрола за недопускане нарушаването на забраната за палене на стърнища и друга растителност в горите, издават се заповеди , уведомяват се кметовете на населените места и населението за опасността от възникване на пожар , прави се преглед на гасаческите групи и т.н.
Общината има разработен оперативен план за борба с горските пожари, което е залог, че работата на общинската администрация в това направление ще са още по-ефективни.
През 2019г. в горските територии на община Белица не са установени повреди от корояди в териториалния обхват на ТП-„ДГС Елешница" и ДГС "Белица".
През отчетната 2019г. са инвентаризирани насаждения в териториалния обхват на ТП"ДГС-Белица" повредени дървета от ветровал с обща кубатура с клони около 2055м³, а в ТП"ДГС"-Белица с обща кубатура с клони около 930м³, в които е извършена принудителна сеч на повредената дървесина.
За този период няма подавани сигнални листове за установени повреди от вредители, поради това че няма инвентаризирани такива.
През този период община Белица е одобрена по Процедура, чрез подбор на проектни предложения №BG06RDNP001-8.002 по подмярка 8.4 „Възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития" от мярка 8 „Инвестиции в развитие на горските райони и подобряване жизнеспособността на горите" от Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020г. с проектно предложение с работно наименование „Инвестиции за възстановяване на щети по горите от горски пожари в землището на община Белица, област Благоевград".
Община Белица е разположена в районът на планините Рила и Родопи, богат на *защитени територии*. Северната част на община Белица, включително и територията на КК „Семково",

е разположена в територията на Национален парк "Рила" с площ 81046.0 хектара, обявен със Заповед №114 от 24.02.1992 г., ДВ бр. 20/1992.
Значителният дял на държавния горски фонд е свързан с обявяването на Национален парк "Рила". Използването на горските ресурси за стопански цели се извършва в съответствие със Закона за защитените територии, подзаконовите нормативни актове и Плана за управление на Национален парк "Рила". Дейностите в Парка се провеждат на базата на приет от Министерския съвет десетгодишен План за управление на НП "Рила". В него е залегнала Програма за съвместно управление на недървесните природни ресурси, с цел да се създадат условия за по-добро опазване на ресурсите и за извличане на по големи ползи за местното население.
Дейностите по опазване и устойчиво ползване на лечебните растения, включително събирането и изкупуването на получаваните от тях билки са регламентирани със Закона за лечебните растения.
Съществуват благоприятни условия за култивиране на лечебни растения, и създаване на трайни насаждения от горскоплодни култури.
През 2019г. не са издавани разрешителни за ползване на лечебни растения от общината, не са констатирани нарушения, относно ползване и начините на събиране на билки от естествените находища на лечебни растения.
От сформираните кръжоци „Знание" и „Деца пазят природата и традициите" и Младежка доброволческа екогрупа 33-ма младежи от СУ "Св.Св.Кирил и Методий"-Белица доброволно участват в различни инициативи през 2018г., организирани от читалището, като засаждане на нови дръвчета и храсти в Седмицата на гората; в беседи, организирани от читалището и с подкрепата на Дирекцията на НП "Рила" , Фондация "Българска памет" и др.

Съгласно заложеното в ПООС, опазването и възстановяването на горите, защитените територии, защитените зони и биоразнообразието ще се постигне чрез изпълнение на проекти, мерки и дейности, насочени към възстановяване и поддържане на екосистемите и биологичното разнообразие и изпълнение на проекти, мерки и дейности за насърчаване развитието на екологичния туризъм и екообразованието сред подрастващите.

5. Борба с шума.

На територията на общината и в близост до нея няма съществени източници на шум, вибрации и вредни лъчения, които да създават рискове за човешкото здраве или околната среда. Основните източници на шум в границите на гр. Белица са средствата за транспорт-леки и товарни автомобили. Промишлените източници на шум са разположени в промишлената зона на града.
Въпросите свързани с шума от транспортни източници се решават съгласно Закона за движение по пътищата и подзаконовите актове към него. От Общински съвет-Белица е приета Наредба за управление на общинските пътища в община Белица.
По реда на Закона за устройство на територията, разрешение за ползване /въвеждане на обекта в експлоатация/ се издава, след съгласуване с компетентните органи. На всеки обект се извършват лабораторни изследвания и се съставя протокол за измерване на факторите на средата - за микроклимат, за осветление и шум. Действащите промишлени предприятия са предимно в сферата на дървопреработването и са обособени в промишлени зони, намиращи се в гр. Белица и района на гара Белица. За тези строежи са издадени удостоверения за въвеждане в експлоатация, след измерване на контролните нива на шум и другите фактори на работната среда.
Осигуряването на обществения ред, опазването живота и здравето на хората и околната среда в община Белица се уреждат с Наредба №1 , приета от Общински съвет.

С разпоредбите на чл.2 и чл.3 от Наредбата са уредени часовете за извършване на дейностите от стопански и битов характер, предизвикващи шум, с оглед осигуряване спокойствието на гражданите от общината, като контрол по изпълнението й е възложен на органите на РПУ, кметовете и кметските наместници.

6. Опазване и обогатяване на зелената система.

Зелената система на общината включва обществените озеленени площи, в т.ч. всички паркове, градини, улично озеленяване, извънселищни и горски паркове, гробищни паркове.
Зелената растителност обхваща следните видове: ели, тополи, липи, горски кестен, брези, речна ела, туя, върби и др. Ежегодно през м. април - Седмица на гората една от инициативите на Държавно горско стопанство - Белица, включва засаждане на нови дървесни видове в централната градска част и градинки в гр. Белица.
Целта е благоустрояване и озеленяване на съществуващите в града и общината паркове, детски и спортни площадки и увеличаване на зелените площи в пряка връзка с нуждите на отдиха на населението и туризма.
Всяка година по обявени конкурси в Националната кампания на МОСВ и ПУДООС „Чиста околна среда“ община Белица кандидатства с проекти . През 2019г. е реализиран проект „Градинката - да я пресъздадем, отново оживим и заедно с младите озеленим - кв.77, ул.“Вл. Поптомов -град Белица“ на стойност 9 946,80лв. Извършени бяха дейности по облагородяване, зацветяване и озеленяване на съществуваща зона за отдих-обществена градина, разположена на ул.„Вл. Поптомов“. Монтирани бяха 2 бр. перголи и 2 бр. дървени пейки и нова метална ограда в южната част на обекта.
Анализа на състоянието на зелената система в община Белица показва, че общинското ръководство прави всичко възможно за поддържане на съществуващите зелени площи, като обръща по-голямо внимание за създаване на нови зелени площи, както в гр. Белица, така и в останалите населени места в общината. Развитието и разширяването на системата от зелени площи оказва положителен ефект върху качеството на въздуха, което води до подобряване на общия изглед на общината.

7. Управление на отпадъците.

Управлението на отпадъците обхваща дейностите по поддържане чистотата на обществените места, събиране, извозване и обезвреждане на битовите и строителни отпадъци и осъществяването на контрол върху тях , съхраняването и обезвреждането на промишлени опасни отпадъци, образувани на територията на община Белица.
Неразделна част от този отчет е Отчета за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците за период 2019г., който е приложен за разглеждане от ОбС.

8. Повишаване на информираността и ангажираността на населението по отношение на опазването и възстановяването на околната среда.

Осъществява се чрез публикуване на информация относно състоянието на околната среда и нормативните изисквания, свързани с нейното опазване и възстановяване на сайта на община Белица и в средствата за масово осведомяване; инициииране, поощряване и подпомагане на прояви и кампании, насочени към опазването на природата и такива, свързани с отбелязването на различни екопразници.
Активно е участието на младите хора в опазването на околната среда на общината. Те са основния двигател на дейностите във всички екологични и образователни събития.
По съвместна инициатива на С У “Св. св. Кирил и Методий“ – гр. Белица, община Белица и НЧ “Георги Тодоров 1885“ в общинския център бе организирано отбелязването на Деня на Земята – 22 април под мотото „Време е да дадем пример!“. Ученици от 9-ти до 12-ти клас

подредиха изложба с фотоснимки под надслов „Белица и боклука“. 6 младежи на възраст 17-18 год. доброволно отделили от свободното си време, бяха направили фотоси на замърсени места, издирили стари снимки от времето, когато градът е бил чист и искаха да покажат на хората, че всичко зависи от самите нас. В деня на празника взеха участие 48 младежи. Запознаване на учениците от петите класове на СУ "Св.св. Кирил и Методий" с Червената книга на България.

9. Повишаване на институционалния и организационен капацитет на Общински съвет и общинската администрация в направлението по опазване на околната среда и привличане на средства за обекти и дейности по опазване на околната среда.

Осъществява се чрез участие на представители от община Белица в различни семинари, кръгли маси и дискусионни форуми по проблемите на околната среда и устойчивото развитие, както и в обучителни семинари, свързани с кандидатстване, изпълнение и отчитане на проекти по околна среда.

За да се постигне по-голям ефект от действието на настоящата Програма, освен провеждане на кампании, програми, конкурси и послания е необходимо да осигурим подходящи механизми за установяване на връзката между замърсяването на околната среда и здравния статус на населението, както и да осигурим по - ефективна система на контрол върху компонентите й.

Кмет на община Белица:
Радослав Ревански

